

INWOONCURSUS 2012

PROGRAMMA ARTSEN – 30 maart/6 april 2012

Dinsdag 3 april

Samenwerken in de gezondheidszorg. Saai?

Nadine Callewaert

*Lector ergotherapie (Artesis Hogeschool) en
stuurgroep lid van IPSIG binnen de Associatie Antwerpen*

SAMENWERKEN IN DE GEZONDHEIDSZORG. SAAI?

Sinds 2005 organiseren jaarlijks de Universiteit Antwerpen, de Artesis Hogeschool, de Karel de Grote Hogeschool, de Lessius Hogeschool en de Plantijn-Hogeschool, gezamenlijk een module 'Interprofessioneel Samenwerken in de Gezondheidszorg'. Gemiddeld 400 toekomstige zorgverleners, die een opleiding volgen tot arts, verpleegkundige, vroedvrouw, kinesitherapeut, ergotherapeut, bachelor in de toegepaste psychologie, maatschappelijk assistent, voedingsdeskundige of logopediste, leren hoe ze beter kunnen samenwerken. Het is uniek, dat studenten van zo diverse opleidingen in de gezondheidszorg een volledige week samen onderwijs volgen en dan nog rond werken in team. Maar hoe zit het met hun begeleiders op de werkvloer?

Het belang van effectief interprofessioneel samenwerken in de gezondheidszorg wordt de laatste jaren door verschillende overheidsorganen en organisaties van verschillende medische beroepen benadrukt. De problematiek van patiënten wordt steeds complexer, waardoor meer verschillende zorgbeoefenaars bij dezelfde patiënt betrokken zijn. Verschillende beroepsgroepen hebben vaak uiteenlopende inzichten en belangen, onder meer bij ethische vragen, waardoor gezamenlijk overleg over de te nemen beslissingen noodzakelijk wordt. Teamwork is niet alleen een noodzaak geworden, maar het is ook een veelal aantrekkelijke uitdaging: hoe realiseren we met elkaar en voor elkaar, en vooral voor de patiënten die aan onze zorgen toevertrouwd worden de inhoudelijke en menselijke meerwaarde die een groep kan creëren?

"Teamwork" en "samenwerking" wordt beschouwd als een belangrijk doel in de educatie binnen de gezondheids- en welzijnszorg. Interprofessioneel onderwijs is daarbij de schakel om dit te kunnen bereiken. Maar het is niet enkel voor onderwijs, het is de praktijk die ons moeten leren hoe er samengewerkt kan worden en daar begint de discussie tussen wat er op de schoolbanken geleerd wordt en wat er zich in de praktijk afspeelt. Is dat saai?

De module

De module is een project dat streeft naar een *samenwerking* waarbij de patiënt centraal gesteld wordt in de hulpverlening, en waarbij de continuïteit en de kwaliteit van de zorg telkens geoptimaliseerd moet worden. Naast specifieke professionele deskundigheid en communicatieve vaardigheden vraagt dit ook een houding van openheid voor de inbreng en het referentiekader van andere gezondheidsberoepen.

De module omvat hoorcolleges, zelfstudie, groepswork, reflectie en feedback. Studenten werken met concrete casussen, die ze vanuit hun eigen stageterrein meebrengen. Daarbij leren ze ook de verschillende invalshoeken vanuit de andere professies ontdekken en onderzoeken. Als lid van een interprofessioneel team, leren ze hoe ze efficiënt kunnen overleggen met collega's en andere experts binnen de gezondheidszorg. Deze onderwijsmodule, waarvan de voorbereiding, de opbouw en de uitwerking interdisciplinair zijn, is nu al voor de achtste maal georganiseerd. Meer dan drieduizend gezondheidswerkers hebben deze module ondertussen doorlopen. Het onderwijsconcept werd neergeschreven in een boek 'Leren Interprofessioneel samenwerken in de gezondheidszorg' uitgegeven bij Standaard uitgeverij en er is bovendien al een internationale belangstelling voor het boek. Momenteel loopt er reeds een tweede module voor gezondheidsprofessionals voor de masters na masteropleidingen. De studenten van de specialistische opleiding van geneeskunde en de studenten master in verpleeg- en vroedkunde zijn verplicht deze IPSIG 2 module te volgen. Het wordt ook aangeboden aan de studenten kinesitherapie (2de masterjaar), studenten master sociaal werk en vanaf 2012-2013 ook aan studenten master ergotherapie.

De werkvloer

Wat weten zij, wat kunnen zij en wat doen zij wel of niet?

Het is niet eenvoudig om in de huidige complexe en snelle maatschappij ook nog eens constructief te zorgen voor patiënten met een complex en chronisch probleem. Een opleiding gaat dit niet opgelost krijgen, maar wel handvaten en een eyeopener bieden die misschien wel kan helpen.

Wanneer gaat de werkvloer samenwerken met het onderwijs om studenten op te leiden tot goede samenwerkers? Het levenslang leren is een competentie die wij hoog in het vaandel moeten dragen. Door open te staan voor veranderingen op technologisch, onderzoeksmatig en maatschappelijk vlak staan we ook open voor samenwerking. Maar is dat wel zo?

Bibliografie:

Handboek teamontwikkeling. Het waarom en hoe van doelgerichte teamontwikkeling; Rubin, I.M.; Plovnick, M.S., & Fry, R.E.; 1981

Tsakitzidis, G. en P. Van Royen (2008). "Leren interprofessioneel samenwerken in de gezondheidszorg." Antwerpen: Standaard Uitgeverij 1^{ts} ed: p. 109.

CAIPE: <http://www.caipe.org.uk/>

Barr, H., I. Koppel, et al. (2005). "Effective interprofessional Education: Argument, Assumption & Evidence." Oxford: Blackwell Publishing Ltd.

Tsakitzidis, G. en Van Royen P. (2011). Interprofessioneel samenwerken in de gezondheidszorg. Welzijnsgids –Welzijnszorg, Methodiek. Afl 81 (september 2011).

Meer informatie:

Prof. P. Van Royen (Universiteit Antwerpen, Geneeskunde) 03/265 26 99

Giannoula Tsakitzidis (Universiteit Antwerpen, Geneeskunde) 03/265 29 09

Nadine Callewaert (Artesis hogeschool Antwerpen, ergotherapie) 03/641 82 65